

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO
ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO (TAP-18-2233(3)) (TAIS NR. 19-1447)**

2019-02-11 Nr. NV-389

Vilnius

1. Rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Tikslas: sudaryti sąlygas efektyviai paskirstyti Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) lėšas – atsisakyti Programos tikslinių lėšų skirstymo, pakeisti Programos rezervo lėšų skirstymo principus.

3. Dabartinė situacija:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą, kurioje numatoma 30 procentų vietinės reikšmės keliams ir iki 5 procentų Programos finansavimo lėšų rezervas (2019 m. – **16,9 mln. Eurų**) valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, finansuoti (valstybinės reikšmės keliams lieka 65 proc.).
- Vyriausybės nutarime nustatyta, kad **20 procentų vietinės reikšmės keliams numatytų Programos finansavimo lėšų** (2019 m. sąmatoje - **20,3 mln. Eurų**) skiriamos tiksliniam finansavimui ir šias lėšas paskirsto susisiekimo ministras pagal su vidaus reikalų ministru suderintą vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą.
- **ne mažiau kaip 50 procentų** pagal Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašą miestų ir kitoms savivaldybėms skirtų **skaičiuojamųjų lėšų turi būti naudojama kapitalo investicijoms;**

4. Esmė:

- **Pakeisti Programos finansavimo lėšų rezervo skirstymo principus** – rezervo lėšos **iki kiekvienų metų kovo 10 d.** (2019 m. – iki gegužės 10 d.) Vyriausybės nutarimu būtų paskirstomos taip:
  - ✓ **ne mažiau kaip 1,5 procento rezervo turi būti skirta Lietuvos automobilių kelių direkcijai (LAKD)** lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei, darbų kokybės kontrolės priežiūrai vietinės reikšmės kelių objektuose;
  - ✓ **ne daugiau kaip 98,5 procento rezervo gali būti skirta kelių objektams, dėl kurių įgyvendinimo yra priimti Vyriausybės nutarimai** (atsižvelgiant į Vyriausybės programos įgyvendinimo planą ir prioritetinių darbų sąrašą, kelių objektų poveikį saugiam eismui ir naudą visuomenei). Susisiekimo ministerija iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. dėl tokių objektų teiktų nutarimų projektus Vyriausybei;
  - ✓ **likusi nepaskirstyta rezervo dalis galėtų būti naudojama:**
    - **vietinės reikšmės keliams skubiai taisyti (remontuoti)** ar rekonstruoti dėl avarijos grėsmės, taip pat avarijos ar stichinės nelaimės, ekstremaliųjų situacijų ir ekstremaliųjų įvykių padariniams likviduoti – **10 procentų;**
    - **vietinės reikšmės kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos,** projektams įgyvendinti – **45 procentai;**
    - **mėgėjų sodų teritorijoje savivaldybių institucijų valdomiems** vietinės reikšmės keliams inventorizuoti, šiems keliams taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti, **jeigu**

pareiškėjas skiria ne mažiau 30 procentų, tačiau ne daugiau kaip 50 procentų, nuosavų lėšų; valstybės institucijų, išskyrus savivaldybių institucijas, valdomiems vietinės reikšmės keliams (jeigu pareiškėjas skiria ne mažiau 50 procentų savo lėšų) – 45 procentai.

- **Nustatyti rezervo lėšų paskirstymo tvarką ir kriterijus:**

- ✓ prašymus pateikusioms savivaldybėms lėšos (ekstremaliųjų įvykių padariniams likviduoti panaudotoms lėšoms kompensuoti ir sodininkų keliams) būtų paskirstomos pagal savivaldybės kelių ilgį (50 proc.) ir savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičių (50 proc.). Sodininkų keliams skiriamos lėšos būtų tikslinamos korekcijos koeficientu priklausomai nuo savivaldybių prisidėjimo lėšų procento. Valstybės institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams – atsižvelgiant į Vyriausybės programos įgyvendinimo planą ir prioritetinių darbų sąrašą, kelių objektų poveikį saugiam eisui ir naudą visuomenei.
- ✓ Prašymus skirti lėšas kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, projektams įgyvendinti Ekonomikos ir inovacijų ministerija vertintų pagal šiuos kriterijus – pareiškėjo nuosavų lėšų dalis; darbo santykių mokesčių ir bendros projekto įgyvendinimo vertės santykis; kelio objekto įgyvendinimo tęstinumas; investicijų sutarties su potencialiu investuotoju pasirašymo faktas; valstybei svarbaus projekto statusą turintis objektas;
- **atsisakyti Programos tikslinių lėšų skirstymo** (šios lėšos būtų prijungtos prie savivaldybėms skiriamų skaičiuojamųjų lėšų, kurios pagal 2019 m. sąmatą iš viso sudarytų 97,5 mln. Eurų).
- **nustatyti skaičiuojamųjų lėšų, skiriamų savivaldybėms vietinės reikšmės keliams, paskirstymo principus** - pagal nuolatinių gyventojų skaičių – 50 procentų; pagal savivaldybių tarybų patvirtintame kelių sąraše nurodytą kelių ilgį, (nuo 50 proc. 2019 m. iki 0 proc. 2022 metais); pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotų kelių ilgį (nuo 0 proc. 2019 m. iki 50 proc. 2022 metais).
- **ne mažiau kaip 58 procentai skaičiuojamųjų lėšų turi būti naudojama turtui įsigyti** – vietinės reikšmės keliams tiesti, rekonstruoti ir kapitališkai remontuoti; **ne mažiau kaip 5 procentai** (kaip ir galiojančiame reglamentavime) – saugaus eismo priemonėms vietinės reikšmės keliuose finansuoti.

5. Derinimas:

- Ankstesnis projekto variantas buvo suderintas su Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Finansų ministerija, įvertintos Lietuvos automobilių kelių direkcijos ir Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos pastabos ir svarstyta 2019 m. sausio 2 d. ir sausio 15 d. tarpinstituciniuose pasitarimuose, kuriuose taip pat nagrinėtos Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Aplinkos ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabos.
- Susisiekimo ministerija nurodo, kad pastabos dėl patikslinto projekto derintos darbo tvarka.
- Argumentai dėl neatsižvelgimo į Teisingumo ministerijos (Rezervo naudojimas įprastinėms kasdienėms funkcijoms vykdyti ir finansuoti neatitiktų rezervo paskirties. Pakartotinai atkreipia dėmesį, kad, esanti įtvirtinta nuostata „iki 5 procentų“ sudaro visas galimybes Vyriausybei mažinti rezervo dydį ir reikiamą finansavimą skirti kai kurioms Apraše nurodomoms reikmėms kaip ne rezervo lėšas) ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (siūlymas rezervo lėšas skirti LAKD nustatytoms funkcijoms atlikti prieštarautų Kelių priežiūros ir plėtros finansavimo įstatymui, kuriame apibrėžtos lėšų panaudojimo sritys) pateikiami derinimo pažymoje.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos, bet atitinka siekį sudaryti finansines galimybes savivaldybėms skirti lėšų deramai vietinės reikšmės kelių priežiūrai, asfaltavimui ir modernizavimui.

7. Dalykinio vertinimo išvada:

Pažymėtina, kad rezervo lėšos vietinės reikšmės keliams skubiai taisyti (remontuoti), rekonstruoti dėl avarijos grėsmės, taip pat avarijos ar stichinės nelaimės, ekstremaliųjų situacijų ir ekstremaliųjų įvykių padariniams likviduoti, kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, projektams įgyvendinti, taip pat mėgėjų sodų teritorijoje esantiems keliams inventorizuoti, šiems keliams taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti galėtų būti skiriamos tik jeigu liktų lėšų po Vyriausybės nutarimais priimtų sprendimų (Aprašo 8 punktas) dėl kelių objektų projektų įgyvendinimo.

KPPP rezervo lėšos vietinės reikšmės keliams taisyti (remontuoti), rekonstruoti dėl avarijos grėsmės, taip pat avarijos ar stichinės nelaimės, ekstremaliųjų situacijų ir ekstremaliųjų įvykių padariniams likviduoti būtų paskirstomos tik pagal du kriterijus (kelių ilgį ir gyventojų skaičių). Pagal siūlomą reglamentavimą savivaldybės, kuriose didesnis kelių tinklas, gautų daugiau lėšų, nors nuo stichinių nelaimių nukentėjusių kelių ilgis būtų mažesnis nei savivaldybėse, kuriose mažesnis bendras kelių ilgis. Svarstyтина, ar nereikėtų šiuos kriterijus papildyti ir susieti su kelių, kuriuose šalinami avarijų ar stichinių nelaimių padariniai, ilgiais ir/ar išlaidų avarijoms likviduoti apimtimis.

Atkreiptinas dėmesys, kad LAKD nustatytoms funkcijoms atlikti (lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei, darbų kokybės kontrolei vietinės reikšmės kelių objektuose) turėtų būti skiriama 1,5 procento rezervo lėšų (pagal 2019 m. sąmatą – 254 tūkst. Eurų), o 2018 ir 2017 metais šiam tikslui buvo skirta po 1,1 procento (atitinkamai 210 tūkst. ir 200 tūkst. Eurų).

Atsižvelgiant į Vyriausybės darbo reglamente nustatytą projektų vertinimo ir svarstymo tvarką ir terminus, ir į siūlymą rezervo lėšas Vyriausybės nutarimu paskirstyti iki kiekvienų metų kovo 10 d., svarstyтина dėl rezervo lėšų paskirstymo projekto pateikimo Vyriausybei ankstesnio termino nustatymo (vietoje vasario 20 d. įrašyti vasario 10 d.).

Vyriausybei priėmus pateiktąjį Nutarimo projektą, turės būti keičiamas Vyriausybės 2018 m. gruodžio 27 d. nutarimas Nr. 1395 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo 2019 metų sąmatos patvirtinimo“, kuriame nustatyti kitokie Programos lėšų paskirstymo principai.

Siūloma Projektą teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje, prieš tai pakartotinai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt